

Viering 1 januari 2023

Begroeting en openingswoord

Stellen we ons in de aanwezigheid van + de Vader, de Zoon, de Heilige geest. Amen.

Van harte welkom op deze allereerste dag van het nieuwe jaar! We bevinden ons nog steeds in de Kersttijd. Maar hebben ook de laatste pagina van het jaar omgeslagen. Vandaag, 1 januari, voelt altijd als een schoon, pril begin. Een begin met goede voornemens. Voornemens van hoop dat het een harmonieus en gezond jaar zal worden. En dat wensen we vooral elkaar toe. Een mooie traditie. Het lijkt een blanco jaar te zijn, maar dat is het niet. We weten dat ons allerlei uitdagingen te wachten staan. Want we nemen natuurlijk veel mee vanuit het vorige jaar. Vanuit ons persoonlijk leven, vanuit ons als samenleving, maar ook op wereldniveau.

<Uitnodiging om op deze nieuwjaarsdag een eigen voorbede uit te spreken>

Vandaag, op de eerste dag van het nieuwe jaar, wordt in de katholieke kerk het feest van Maria, Moeder Gods gevierd. En sinds 1967 is deze dag ook ingesteld als Werelddag van de Vrede. In het Evangelie sluiten we vandaag dan ook aan bij Maria. Zij ontvangt de boodschap van de herders; de boodschap van het Vredeskind. Een boodschap ontvangen, woorden die je bijblijven, we kennen dat allemaal wel. Van een van je ouders, een grootouder, een geliefde zus of broer, iemand die in je leven is gekomen, misschien iemand die je maar één keer hebt ontmoet. Woorden waar je niet meteen op hoeft te reageren, maar wel woorden die je je herinnert, soms op de meest onverwachte momenten. Je hebt die woorden bewaard, ze doen iets met je, ze maken deel van je uit.

Maken we het een moment stil in onszelf, en vragen we daarna om ontferming van God die wij eren.

Overweging

Numeri 6: 22-27, Lucas 2: 16-21

Aansluitend op de lezing van de kerstnacht, lezen we uit het Evangelie volgens Lucas. Het Evangelie volgens Lucas kunnen we zien als een sociaal bewogen Boodschap. De sociale bewogenheid vinden we dan ook bij het geboorteverhaal. Bij Maria, een jonge vrouw, zonder status, uit een volk dat overheerst wordt, in een wereld die door mannen geregeerd wordt. Bij de herders, in die tijd mensen onder aan de maatschappelijke ladder, in het publieke leven tellen ze waarschijnlijk nauwelijks mee. Juist aan hen wordt bekend gemaakt dat een kind is geboren, kwetsbaar, in een nederig onderkomen, een kind van hoop en vrede. Juist zij worden geraakt door deze boodschap. Zij die niet leven achter gesloten deuren, niet lopen met de ballast van eerzucht en aanzien. Ze haasten zich naar Bethlehem om het kind met eigen ogen te zien. Aan ieder die het horen wil vertellen ze: Eer aan God. Dit kleine kind, het is Gods teken van vrede!

En Maria? Zij hoort de boodschap over haar kind. En meer dan dat: zij bewaart de woorden in haar hart en overweegt ze bij zichzelf. Het is een prachtige omschrijving. Ondanks alle bewogenheid bij de herders 'bewaart zij de woorden in haar hart en overweegt ze bij zichzelf'. Wat stelt u zich daarbij voor? Maria weet niet meteen hoe ze de woorden moet duiden, begrijpt misschien niet wat het allemaal betekent. Maar ze heeft bij de herders het licht in de ogen gezien, de hoop in hun stem gehoord, opgemerkt dat er iets met hen is gebeurd. Met het pasgeboren kind in de armen zal ze een toekomst ingaan. De woorden die ze hoort zal ze tot bestemming laten komen, tot bloei laten komen. Haar kind zal opgroeien, een toekomst die niet alleen rooskleurig zal zijn, maar in vertrouwen zullen ze samen verder gaan. Maria en Jozef zullen hun kind de naam Jezus durven geven. Joshua. Hij, die reddend nabij is.

'Maria bewaart de woorden in haar hart en overweegt ze bij zichzelf'. Wat zou dat voor ons kunnen betekenen bij het nieuwe jaar dat zich vandaag aankondigt? We zullen woorden horen, mensen ontmoeten, situaties tegenkomen, keuzes maken, waarvan we niet altijd kunnen overzien wat het ons brengen zal. Wellicht ook niet alles verstandelijk begrijpen. Zoals Maria haar eigenste jonge kind een teken van hoop en vrede zal laten zijn, zo kunnen we dat dan ook zoeken in ons eigen leven, in onze gemeenschap, in de wereld waarvan we deel uitmaken. Elkaar vinden, lief en leed met elkaar dragen, respect tonen, dat macht en onderdrukking niet overwinnen.

Het is mogelijk. Zoals nu steeds meer landen hun aandeel in het slavernijverleden erkennen, met een officieel excuus en aanstaande wetgeving op het gebied van erkenning. Zoals ook recentelijk de excuses in ons land. Over de juistheid

van het moment van aanbieden verschillen de meningen. Maar men heeft bij de nakomelingen van tot slaaf gemaakten woorden van pijn gehoord, en wellicht ook de hoop in hun ogen gezien. Wanneer je dat in je hart bewaart, overweegt en een nieuwe bestemming geeft, dan is er verandering mogelijk. Dan zijn er (zoals de minister-president zei) 'open pagina's die ingevuld kunnen worden'. Pagina's van vrede en respect.

Laten we hopen dat er in ons leven en op veel plaatsen in de wereld woorden van vrede ontvangen, bewaard en overwogen zullen worden. Dat men die woord laat groeien en tot bestemming laat komen. We weten allemaal hoe moeilijk dat is in de huidige wereld, met zijn vele zorgen. Dat was ook duidelijk in de zegen Urbi et Orbi van paus Franciscus op Eerste Kerstdag. Hij was aangeslagen en moe door de vele conflicten en door het vele onrecht in de wereld; groot onrecht tegen vrouwen, kinderen, volkeren, vluchtelingen, de natuur. Tegelijkertijd, of misschien juist omdat de paus zich van zijn kwetsbare kant liet zien, was zijn zegen voor stad en land een extra sterke uitnodiging aan de wereldgemeenschap om te blijven werken aan een toekomst van vrede. Om God onder ons mensen te vinden, en niet onder wapens en overtuigingen. Om Hem te vinden die zich over ons ontfermt en ons vrede schenkt (eerste lezing).

Laten we openstaan voor elk teken van vrede, God midden onder ons. Het teken bewaren, overwogen en tot bestemming laten komen. Dat is de weg, die ik ons allen toewens komend jaar. En Maria, zij gaat ons voor.

Cecile Kuijpers

01/01/2023

